

szkoleniaekspert.pl

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Kluczowe procedury
Certyfikacja wykonawców zamówień publicznych
Rejestr umów

3 marzec 2026 r.

JÓZEF EDMUND NOWICKI

Wprowadzenie do certyfikacji
wykonawców zamówień
publicznych

CEL WPROWADZENIA CERTYFIKACJI WYKONAWCÓW

Certyfikacja wykonawców została uregulowana w art. 64 dyrektywy 2014/24/UE, zgodnie z którym państwa członkowskie mogą ustanowić lub prowadzić urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców, dostawców lub usługodawców albo przewidzieć ich certyfikację przez jednostki certyfikujące spełniające wymogi europejskich norm certyfikacji w rozumieniu załącznika VII. Wykonawcy wpisani do urzędowych wykazów lub posiadający zaświadczenie mogą na potrzeby każdego zamówienia przedłożyć instytucji zamawiającej zaświadczenie o wpisie wydane przez właściwy organ lub zaświadczenie wystawione przez właściwą jednostkę certyfikującą. Możliwość wprowadzenia certyfikacji została przewidziana również w art. 46 dyrektywy 2009/81/WE (dyrektywa obronna).

Celem certyfikacji wykonawców zamówień publicznych jest ograniczenie obowiązków zamawiających i wykonawców związanych z kwalifikacji podmiotową wykonawcy w zakresie braku podstaw wykluczenia oraz spełniania warunków udziału w postępowaniu. Certyfikacja będzie przeprowadzana na potrzeby ubiegania się o udzielenie zamówienia i służy potwierdzeniu niepodlegania wykonawcy wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia (certyfikacja niepodlegania wykluczeniu) lub potwierdzeniu jego zdolności do należytego wykonania zamówienia (certyfikacja zdolności wykonawcy). Wykonawca będzie mógł powoływać się na certyfikację i posługiwać się certyfikatem w różnych postępowaniach.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2025 r. o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych (Dz.U. poz. 1235) - w skrócie „UsCertWyk”, określa zasady:

- 1) certyfikacji wykonawców zamówień publicznych, w tym zakres, warunki i tryb jej udzielania oraz okres jej ważności;
- 2) posługiwania się certyfikatem wykonawcy zamówień publicznych;
- 3) gromadzenia w systemie teleinformatycznym danych dotyczących certyfikacji, w tym danych dotyczących wydanych certyfikatów, oraz zasady dostępu do tych danych;
- 4) akredytacji podmiotów udzielających certyfikacji.

Przepisy UsCertWyk mają zastosowanie do zamawiających i wykonawców w rozumieniu ustawy Pzp oraz podmiotów certyfikujących akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji.

UsCertWyk nie wprowadza obowiązku certyfikacji. Wykonawca będzie mógł potwierdzać brak podstaw wykluczenia z postępowania i spełnianie warunków udziału w postępowaniu podmiotowymi środkami dowodowymi lub z wykorzystaniem certyfikacji lub certyfikatu. Posłużenie się certyfikatem przy ubieganiu się o udzielenie zamówienia publicznego będzie możliwe bez względu na wartość zamówienia publicznego. W celu wykazania braku podstaw wykluczenia i spełniania warunków udziału w postępowaniu wykonawca będzie mógł posłużyć się certyfikatem w postępowaniu o udzielenie zamówienia klasycznego, zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi oraz zamówienia sektorowego. Wykonawca będzie mógł posłużyć się certyfikatem w postępowaniach, do których nie stosuje się przepisów ustawy Pzp, w tym ze względu na wartość zamówienia. UsCertWyk nie ma zastosowania do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

UsCertWyk przewiduje również ubieganie się o wspólną certyfikację przez wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielanie zamówień. W takim przypadku ustanawiają pełnomocnika do reprezentowania ich w procedurze udzielania certyfikacji, a warunkiem dokonania certyfikacji zdolności jest posiadanie przez nich łącznie zdolności do należytego wykonania zamówienia w zakresie, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy Pzp, w zakresach wskazanych przez poszczególnych wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie certyfikacji. Wykonawcy będą mogli posługiwać wspólnym certyfikatem w postępowaniu o udzielenie zamówienia wyłącznie wtedy, gdy wspólnie ubiegają się o udzielenie zamówienia publicznego. Wspólny certyfikat będzie wskazywał, jakie zdolności wykazał każdy z wykonawców objętych wspólną certyfikacją.

UsCertWyk wprowadza dwie certyfikacje: certyfikacja niepodlegania wykluczeniu (certyfikacja potwierdzająca niepodleganie wykluczeniu z postępowania wykonawcy) i certyfikacja zdolności wykonawcy (certyfikacja potwierdzająca posiadanie zdolności do należytego wykonania zamówienia).

CERTYFIKACJA NIEPODLEGANIA WYKLUCZENIU

Certyfikacja niepodlegania wykluczeniu obejmuje potwierdzenie braku istnienia podstaw wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia, o których mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1-5 i ust. 2 oraz art. 109 ust. 1 pkt 1-5 i 7-10 ustawy Pzp.

W przypadku istnienia podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 lub art. 109 ust. 1 pkt 2-5 i 7-10 ustawy Pzp, wykonawca może wnioskować o objęcie ich zakresem certyfikacji, w przypadku gdy dokona

„samooczyszczenia” i udowodni podmiotowi certyfikującemu, że spełnił łącznie następujące przesłanki:

- 1) naprawił lub zobowiązał się do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, wykroczeniem lub swoim nieprawidłowym postępowaniem, w tym poprzez zadośćuczynienie pieniężne;
- 2) wyczerpująco wyjaśnił fakty i okoliczności związane z przestępstwem, wykroczeniem lub swoim nieprawidłowym postępowaniem oraz spowodowanymi przez nie szkodami, aktywnie współpracując odpowiednio z właściwymi organami, w tym organami ścigania, lub zamawiającym;
- 3) podjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe, odpowiednie dla zapobiegania dalszym przestępstwom, wykroczeniom lub nieprawidłowemu postępowaniu, w szczególności:
 - a) zerwał wszelkie powiązania z osobami lub podmiotami odpowiedzialnymi za nieprawidłowe postępowanie wykonawcy,
 - b) zreorganizował personel,
 - c) wdrożył system sprawozdawczości i kontroli,
 - d) utworzył struktury audytu wewnętrznego do monitorowania przestrzegania przepisów, wewnętrznych regulacji lub standardów,
 - e) wprowadził wewnętrzne regulacje dotyczące odpowiedzialności i odszkodowań za nieprzestrzeganie przepisów, wewnętrznych regulacji lub standardów.

O udzielenie certyfikacji nie może ubiegać się:

- 1) wykonawca, który prowadzi działalność gospodarczą oraz ma siedzibę albo miejsce zamieszkania w innym państwie niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz innym niż państwa będące stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub stronami innych umów międzynarodowych gwarantujących na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska;
- 2) wykonawca wspólnie z wykonawcą, o którym mowa w pkt 1.

W przypadku certyfikacji niepodlegania wykluczeniu, wykonawca może ubiegać się o potwierdzenie braku istnienia podstaw wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia w zakresie podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1-5 ustawy Pzp albo art. 108 ust. 1 pkt 1-5 ustawy Pzp oraz wybranych przez niego podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 108 ust. 2 lub art. 109 ust. 1 pkt 1-5 lub 7-10 ustawy Pzp. Niemożliwe będzie zatem ubieganie się wykonawcy o potwierdzenie braku istnienia podstaw wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia tylko w zakresie wybranych przez niego podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 108 ust. 2 lub art. 109 ust. 1 pkt 1-5 lub 7-10 ustawy Pzp. Oznacza to, że obligatoryjne podstawy wykluczenia z postępowania (z wyjątkiem podstawy określonej w art. 108 ust. 2 ustawy Pzp) będą obowiązkowym elementem certyfikacji niepodlegania wykluczeniu. Potwierdzenie braku istnienia podstaw wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia obejmuje również weryfikację pozostawania wykonawcy w okresie wykluczenia wskazanym w art. 111 pkt 1-6 ustawy Pzp.

zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi, która ma być potwierdzona certyfikacją, a także określać sposób spełnienia danej zdolności.

W odniesieniu do zdolności występowania w obrocie gospodarczym oraz uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, o ile będzie wynikać to z odrębnych przepisów, wykonawca we wniosku o certyfikację będzie wskazywał, czy certyfikacja ma obejmować sprawdzenie i potwierdzenie tych zdolności oraz sposobu ich spełnienia, przez wpisanie do jednego z rejestrów zawodowych lub handlowych, prowadzonych w kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, posiadanie zezwolenia, licencji, koncesji lub wpisanie do rejestru działalności regulowanej, posiadanie dokumentu potwierdzającego status członka danej organizacji, jeżeli członkostwo w tej organizacji jest niezbędne do świadczenia określonych usług w kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania)

W przypadku certyfikacji zdolności dotyczących sytuacji ekonomicznej lub finansowej wykonawca we wniosku o certyfikację będzie wskazywał sposób spełnienia zdolności (np. roczne przychody wykonawcy lub o przychody wykonawcy w obszarze objętym zamówieniem, za okres nie dłuższy niż ostatnie 3 lata obrotowe, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - za ten okres, posiadanie środków finansowych lub zdolności kredytowej, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia) i poziom danej zdolności (np. wysokość rocznych przychodów, wysokość zdolności kredytowej lub środków finansowych na rachunku banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, wysokość sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)).

W przypadku certyfikacji zdolności technicznej wykonawca we wniosku o certyfikację będzie wskazywał sposób spełnienia zdolności technicznej (np. posiadanie określonego potencjału technicznego) i poziom tej zdolności (np.

wskazanie liczby posiadanych narzędzi, wyposażenia lub urządzeń technicznych).

Poziom zdolności dotyczący zdolności zawodowej w zakresie określonego doświadczenia wykonawcy będzie wykazywany przez określenie przedmiotu robót budowlanych, dostaw lub usług oraz cech tego przedmiotu, w szczególności rozmiaru, zakresu i liczby robót, dostaw lub usług, użytej technologii lub materiałów oraz zgodności z określonymi klasyfikacjami robót budowlanych, dostaw lub usług.

Poziom zdolności dotyczący zdolności zawodowej w zakresie określonego doświadczenia osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego będzie wykazywany przez określenie np. przez posiadane przez takie osoby uprawnień projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w danej specjalności i zakresie, określonych kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia.

WAŻNOŚĆ CERTYFIKACJI I UTRATA TEJ WAŻNOŚCI

Certyfikacja będzie udzielana, zgodnie z żądaniem wykonawcy, na okres od roku do 3 lat, licząc od dnia jej udzielenia, a dokumentem potwierdzającym udzielenie certyfikacji będzie certyfikat. Z udzielenia certyfikacji będzie wynikać domniemanie, że wykonawca nie podlega wykluczeniu z postępowania lub że spełnia warunek lub warunki udziału w postępowaniu i jest zdolny do należytego wykonania zamówienia publicznego, w zakresie potwierdzonym certyfikacją i przez okres, na który certyfikacja została udzielona, chyba że zostanie wykazane, że wykonawca wprowadził w błąd podmiot certyfikujący, co mogło mieć istotny wpływ na udzielenie tej certyfikacji, lub wykonawca przestał spełniać warunki

udzielenia certyfikacji. Takie domniemanie będzie mogło być obalone wyłącznie w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, w którym wykonawca powołuje się na udzieloną certyfikację. Obowiązek wykazania okoliczności stanowiących podstawę obalenia domniemania będzie spoczywać na tym, kto kwestionuje niepodleganie wykonawcy wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia lub spełnianie warunków udziału w postępowaniu (posiadanie zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia publicznego, w zakresie potwierdzonym certyfikacją). Wykonawca nie będzie mógł powoływać się na udzieloną certyfikację ani posługiwać się certyfikatem w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jeżeli nie będzie spełniać warunków udzielenia certyfikacji, w tym gdy certyfikacja utraciła ważność albo została zawieszona.

Certyfikacja będzie tracić ważność w całości po upływie okresu, na jaki została udzielona (z dniem upływu okresu, na jaki udzielono tej certyfikacji).

Przed upływem okresu, na jaki certyfikacja została udzielona, certyfikacja będzie tracić ważność z dniem umieszczenia informacji o utracie ważności certyfikacji w Bazie Danych o Certyfikacji Wykonawców Zamówień Publicznych (w skrócie „**Baza Danych**”), w przypadku stwierdzenia przez podmiot certyfikujący:

- 1) że wykonawca, któremu udzielono certyfikacji nie spełnia warunków jej udzielenia, z wyjątkiem przypadku, gdy ważność certyfikacji została uaktualniona w okresie jej zawieszenia, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w pkt 2 i 3,
- 2) istnienia podstawy wykluczenia, o której mowa w art. 108 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp, lub gdy stwierdzono jej istnienie w zakończonym postępowaniu odwoławczym lub postępowaniu skargowym, o których mowa w ustawie Pzp,

- 3) że wykonawca wprowadził w błąd podmiot certyfikujący, co mogło mieć istotny wpływ na udzielenie tej certyfikacji.

Certyfikacja będzie tracić ważność także w części obejmującej określony jej zakres, w przypadku gdy:

- 1) upłynął okres, na jaki w odniesieniu do danego zakresu udzielono tej certyfikacji (utrata ważności certyfikacji nastąpi z dniem upływu okresu, na jaki udzielono tej certyfikacji);
- 2) brak jej uaktualnienia będzie dotyczyć danego zakresu udzielonej certyfikacji (utrata ważności certyfikacji nastąpi z dniem umieszczenia informacji o utracie ważności certyfikacji w Bazie Danych).

Certyfikacja nie będzie tracić ważności, w przypadku gdy wykonawca przestanie spełniać warunki jej udzielenia w zakresie potwierdzenia braku istnienia podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 lub art. 109 ust. 1 pkt 2-5 i 7-10 ustawy Pzp, jeżeli udowodni podmiotowi certyfikującemu, że spełnił łącznie przesłanki samooczyszczenia określone w art. 22 ust. 1 UsCertWyk.

W przypadku utraty ważności certyfikacji w całości albo w części, to w tym zakresie certyfikat będzie nieważny.

NADZÓR NAD WAŻNOŚCIĄ CERTYFIKACJI I JEJ ZAWIESZENIE

W okresie ważności certyfikacji podmiot certyfikujący będzie prowadzić stały nadzór nad aktualnością jej ważności, przez monitorowanie sytuacji wykonawcy. Nadzór nad aktualnością ważności certyfikacji będzie wykonywany także przez

przeprowadzenie czynności sprawdzających w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby przez wykonawcę lub w wyniku własnych ustaleń podmiotu certyfikującego.

W przypadku kwestionowania niepodlegania wykonawcy wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia lub zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia publicznego, w zakresie potwierdzonym certyfikacją, zamawiający będzie wzywał wykonawcę do złożenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 5 dni licząc od dnia wezwania. W przypadku gdy zamawiający uzna wyjaśnienia złożone przez wykonawcę za niewystarczające, będzie informował podmiot certyfikujący, który wydał certyfikat, o okolicznościach, które były podstawą żądania wyjaśnień, przekazując podmiotowi certyfikującemu wyjaśnienia złożone przez wykonawcę i wykazując, że wykonawca wprowadził ten podmiot w błąd, co mogło mieć istotny wpływ na udzielenie certyfikacji wykonawców zamówień publicznych, lub że wykonawca przestał spełniać warunki udzielenia tej certyfikacji. W takim przypadku publicznych, podmiot certyfikujący przeprowadza czynności sprawdzające niezwłocznie, w terminie nie dłuższym niż 3 dni robocze licząc od dnia przekazania informacji przez zamawiającego. Najpóźniej w następnym dniu roboczym od dnia zakończenia przeprowadzania czynności sprawdzających, podmiot certyfikujący będzie przekazywał zamawiającemu informację o ważności certyfikacji, zawieszeniu jej ważności albo utracie ważności certyfikacji.

Podmiot certyfikujący będzie zawieszał ważność certyfikacji odpowiednio w całości albo w części obejmującej określony jej zakres (z wyjątkiem istnienia podstawy wykluczenia, o której mowa w art. 108 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp albo gdy stwierdzono jej istnienie w zakończonym postępowaniu odwoławczym albo postępowaniu skargowym lub gdy wykonawca wprowadził w błąd podmiot certyfikujący, co mogło mieć istotny wpływ na udzielenie tej certyfikacji), jeżeli:

- 1) stwierdzi, że wykonawca, któremu udzielono certyfikacji nie spełnia warunków jej udzielenia w całości albo w części;
- 2) w zakończonym prawomocnie postępowaniu odwoławczym albo w postępowaniu skargowym, o których mowa w ustawie Pzp, obalono domniemanie, że wykonawca nie podlega wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia lub że jest zdolny do należytego wykonania zamówienia publicznego, w zakresie potwierdzonym certyfikacją i przez okres, na który certyfikacja została udzielona.

Zawieszenie ważności certyfikacji, w całości albo w części, następuje z dniem umieszczenia informacji o tym zawieszeniu w Bazie Danych. W przypadku zawieszenia ważności certyfikacji podmiot certyfikujący, w celu uaktualnienia ważności certyfikacji, będzie wzywał wykonawcę do przedstawienia odpowiednio wyjaśnień, podmiotowych środków dowodowych określonych w przepisach RozpRodzDok, dokumentów lub informacji związanych z udowodnieniem spełniania przesłanek samooczystczenia określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Pzp.

Podmiot certyfikujący będzie obowiązany przeprowadzić aktualizację ważności certyfikacji w terminie 30 dni od dnia zawieszenia tej ważności, chyba że w treści umowy zawartej między podmiotem certyfikującym a wykonawcą, po przeprowadzeniu przez ten podmiot procedury certyfikacji, postanowiono inaczej. Przeprowadzenie aktualizacji kończy się uaktualnieniem ważności certyfikacji albo utratą ważności certyfikacji, a o wyniku przeprowadzonej aktualizacji podmiot certyfikujący będzie informował wykonawcę.

Wykonawca będzie mógł złożyć do podmiotu certyfikującego zastrzeżenia do wyniku przeprowadzonej aktualizacji w terminie 21 dni od dnia doręczenia mu informacji o wyniku przeprowadzonej aktualizacji, dołączyć do zastrzeżeń nowe

podmiotowe środki dowodowe, oświadczenia, informacje lub dokumenty. Zastrzeżenia będą podlegały podlegają rozpatrzeniu przez podmiot certyfikujący w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia ich złożenia, w sposób zapewniający zachowanie obiektywizmu osób biorących udział w rozpatrzeniu tych zastrzeżeń oraz przejrzystości i rzetelności ich rozpatrywania. Zastrzeżenia będą rozpatrywały osoby, które nie brały udziału w podejmowaniu rozstrzygnięcia, którego zastrzeżenia dotyczą.

Po uaktualnieniu ważności certyfikacji w całości albo w części staje się ona ważna w tym zakresie, z dniem zamieszczenia w Bazie Danych informacji o aktualizacji ważności certyfikacji.

BAZA DANYCH O CERTYFIKACJI WYKONAWCÓW ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

W bazie certyfikacji gromadzi się dane o:

- 1) certyfikacjach udzielonych wykonawcom i wydanych certyfikatach:
 - a) które są ważne,
 - b) które utraciły ważność,
 - c) których ważność została zawieszona;
- 2) wykonawcach ubiegających się o udzielenie certyfikacji;
- 3) podmiotach certyfikujących.

Ustawa zapewnia każdemu możliwość samodzielnego i nieodpłatnego pobrania, w postaci elektronicznej, ważnego certyfikatu.

Dane gromadzone w bazie certyfikacji służą:

- 1) kwalifikacji podmiotowej wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia, w tym sprawdzeniu ważności udzielonej certyfikacji;
- 2) zapewnieniu wykonawcom dostępu do informacji o podmiotach certyfikujących oraz zakresie udzielonej im akredytacji, umożliwiającej wybór podmiotu, u którego wykonawca będzie ubiegał się o udzielenie certyfikacji;
- 3) zapewnieniu podmiotom certyfikującym informacji o wnioskach złożonych przez wykonawców ubiegających się o udzielenie certyfikacji, do poszczególnych podmiotów certyfikujących oraz o wyniku procedury certyfikacji, w celu zapewnienia prawidłowej weryfikacji warunków udzielenia certyfikacji.

Dane oraz ważny certyfikat, zamieszczone w bazie certyfikacji są jawne i ogólnodostępne, z wyjątkiem m. in. danych chronionych, w tym zastrzeżonych przez wykonawcę, jako stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. W przypadku zastrzeżenia przez wykonawcę danych stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, w bazie certyfikacji zamieszcza się informację o dokonaniu tego zastrzeżenia i jego zakresie.

Ustawa każdemu zapewnia również prawo do nieodpłatnego dostępu do danych oraz ważnego certyfikatu, zamieszczonych w bazie certyfikacji, z wyjątkiem danych chronionych.

Dane dotyczące certyfikacji zgromadzone w bazie certyfikacji oraz podlegające udostępnieniu oraz ważny certyfikat udostępnia się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym ta baza jest prowadzona.